

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010, tālr. 67388624, fakss 67388634, e-pasts pasts@ptac.gov.lv, www.ptac.gov.lv

**AS „4finance”
Reģ. Nr. 40003991692
Brīvības iela 155A
Rīgā, LV-1012**

**LĒMUMS
patērētāju kolektīvo interešu pārkāpuma lietā
Rīgā**

10.02.2025.

Nr. 2-pk

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk – PTAC), pamatojoties uz Patērētāju tiesību aizsardzības likuma (turpmāk – PTAL) 25.panta ceturtās daļas 4., 4¹. un 6¹. punktiem un Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma (turpmāk – NKAL) 14.panta pirmo daļu, 15.panta pirmās daļas 1.punktu, un ņemot vērā saņemtās patērētāju sūdzības, veica AS “4finance” (turpmāk – Sabiedrība) īstenotās komercprakses, veicot patērētāju spēju atmaksāt kredītu izvērtējumu, atbilstību PTAL un NKAL prasībām.

Ņemot vērā PTAC rīcībā esošo informāciju, PTAC

konstatēja:

[1] 2024.gada 15.maijā PTAC saņēma (..) (turpmāk – Iesniedzēja) 2024.gada 10.maija iesniegumu, kuram bija pievienotas abu kredītinformācijas biroju izziņas – gan AS “Kredītinformācijas birojs”, gan AS “Crefo birojs” izziņas. Iesniedzējas ieskatā Sabiedrība nebija atbilstoši izvērtējusi viņas maksātspēju.

Patērētāju spējas atmaksāt kredītu vērtēšanas pamatkritēriji Latvijas Republikas normatīvajos aktos ir noteikti PTAL 8.pantā, proti, – (4¹), (4²), (4⁴), (4⁷), (4⁸) un piektajā daļā - un tie vienlīdz saistoši ir pilnīgi visiem tirgus dalībniekiem, kas likumīgi valsts teritorijā vēlas nodarboties ar patērētāju kredītēšanu. 2018.gada 4.oktobrī Latvijas Republikas Saeima pieņēma grozījumus un papildinājumus PTAL 8.pantā, kuri stājās spēkā 2019.gada 1.janvārī un ar kuriem tika pastiprinātas prasības kredītu devējiem attiecībā uz patērētāju spējas atmaksāt kredītu izvērtēšanu pirms lēmuma pieņemšanas par kredītu piešķiršanu.

[2] Pēc PTAC pieprasījuma Sabiedrība 2024.gada 4.jūnija atbildes vēstulē Nr. LET/2024/047 (turpmāk – Paskaidrojums1) sniedza skaidrojumu par veikto Iesniedzējas spējas atmaksāt kredītu izvērtējumu, t.sk. norādot, ka par esošajām saistībām Sabiedrība ziņas ieguva no AS “Crefo birojs” un noteica Iesniedzējas ikmēneša saistības 372.97 EUR apmērā. Tā kā Iesniedzēja bija pievienojusi abu kredītinformācijas biroju izziņas, PTAC konstatēja, ka uz Sabiedrības maksātspējas izvērtēšanas brīdi 2024.gada 18.janvārī Iesniedzējai jau bija spēkā

esošas vairākas kredītsaistības, bet Sabiedrība bija ieguvusi informāciju tikai par vienu no tām. PTAC konstatēja, ka Iesniedzējai nedrīkstēja izsniegt vēl vienu kredītu, ja Sabiedrība pirms kredīta izsniegšanas būtu ieguvusi ziņas par visām Iesniedzējas kredītsaistībām.

PTAL 8.panta (4⁷) daļā noteikts: “*Lai kredīta devēji atbilstoši šā likuma prasībām varētu izvērtēt patērētāja spēju atmaksāt kredītu gadījumos, kad tā iesniegtā informācija nav pietiekama un dokumentāri pamatota, kā arī galvinieka spēju izpildīt no galvojuma līguma izrietošās saistības, kredīta devējiem ir pienākums ar kredītinformācijas biroju starpniecību savstarpēji apmainīties ar ziņām par patērētāju vai galvinieku, to saistībām un saistību izpildes gaitu apjomā, kas ir pietiekams izvērtējuma veikšanai.*” Savukārt minētā panta (4⁸) daļā noteikts: “*Lai, izpildot šā panta 4.¹, 4.² un 4.⁴ daļā noteiktos pienākumus, kredīta devējam būtu pieejama informācija, kas iekļauta visu kredītinformācijas biroju datubāzēs, kredītinformācijas birojs, ar kuru kredīta devējs noslēdzis līgumu, pēc kredīta devēja pieprasījuma viņa uzdevumā pieprasa un saņem no pārējiem kredītinformācijas birojiem to datubāzēs esošās ziņas par patērētāju vai galvinieku, to saistībām un saistību izpildes gaitu.*”

No Iesniedzējas sūdzības izskatīšanas un Paskaidrojumā1 minētā PTAC konstatēja, ka Sabiedrība neievēro PTAL 8.panta (4⁸) daļā noteikto pienākumu. Proti, Sabiedrība netika pieprasījusi, lai caur kredītinformācijas biroju AS “Crefo birojs” saņemtu ziņas par patērētāju saistībām no visiem kredītinformācijas birojiem – tāpat arī no AS “Kredītinformācijas birojs” (Latvijā šobrīd darbojas divi kredītinformācijas biroji). Līdz ar to PTAC 2024.gada 18.jūnijā ierosināja administratīvo lietu par Sabiedrības komercpraksi – veikto patērētāju maksāspējas izvērtēšanu, ņemot vērā, ka Sabiedrības rīcībā saskatīja patērētāju kolektīvo interešu aizskārumu.

[3] 2024.gada 19.jūnijā PTAC nosūtīja Sabiedrībai vēstuli Nr.7.4.-6/5458/F-85 (turpmāk – Vēstule par lietas uzsākšanu), kurā informēja par administratīvās lietas uzsākšanu un aicināja novērst pārkāpumus.

2024.gada 15.jūlijā notika PTAC un Sabiedrības pārstāvju tikšanās, kuras laikā Sabiedrība mutiski atzina, ka izmanto tādu AS “Crefo birojs” pieslēgumu, kurā nav iekļauti dati no otra kredītinformācijas biroja, pamatojot esošo praksi ar dārgajām izmaksām datu pieprasīšanai no otra kredītinformācijas biroja caur AS “Crefo birojs”.

2024.gada 16.jūlijā PTAC saņēma Sabiedrības vēstuli Nr. LET/2024/054, kurā Sabiedrība lūdza atlikt 2024.gada 19.jūnija vēstulē Nr. 7.4.-6/5458/F-85 noteikto atbildes sniegšanas termiņu līdz 2024.gada 9.augustam.

2024.gada 18.jūlijā PTAC nosūtīja Sabiedrībai vēstuli Nr. 7.4.-6/6263/F-85 par atbildes sniegšanas termiņa pagarinājumu.

2024.gada 12.augustā PTAC saņēma Sabiedrības 2024.gada 9.augusta vēstuli Nr.LET/2024/062 (turpmāk – Paskaidrojums2). Sabiedrība argumentēja, ka no PTAL 8.panta (4¹) un (4⁴) daļām izriet, ka primāri informācijas par patērētāja ienākumiem un izdevumiem avots ir pats patērētājs un normatīvajos aktos nav minēts konkrēts cits informācijas avots, turklāt nepieciešamo informācijas apjomu nosaka pats kredītu devējs. Attiecībā uz PTAL 8.panta (4⁷) daļā minēto, Sabiedrības viedoklis ir, ka šajā daļā nav imperatīvi noteikts pienākums kredītu devējiem iegūt un izmantot visu iespējamo informāciju par patērētāju. Sabiedrības ieskatā faktiskie kredītu atmaksas rezultāti var sniegt objektīvus datus par to, vai izmantotās metodes un datu avoti patērētāja maksāspējas izvērtēšanai sasniedz kredīspējas vērtējuma galējo mērķi – pietiekami augstus kredīta saistību izpildes rādītājus.

2024.gada 17.septembrī PTAC nosūtīja Sabiedrībai vēstuli Nr. 7.4.-6/7890/F-85, kurā skaidroja PTAL 8.panta (4⁸) daļu un iekļāva datus par Sabiedrības izsniegtajiem aizdevumiem kopš 2020.gada 2.pusgada kopsakarā ar datiem par maksājumu kavējumiem.

2024.gada 3.oktobrī PTAC saņēma Sabiedrības vēstuli Nr. LET/2024/074 (turpmāk – Paskaidrojums3) kopā ar Datu valsts inspekcijas 2018.gada 12.decembra vēstuli Nr.1-4.2/1737-N un Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padomes 2023.gada 10.novembra vēstuli Nr. 1676/D.3

un AS “Crefo birojs” patērētāju kreditēšanas tirgus statistiku. Sabiedrība pamatoja, ka viņu izsniegtie kredīti ir zemākas riska klases nekā tirgū kopumā, kā arī norādīja, ka nav bijis iespējams pirms 2021.gada 1.janvāra iegūt datus no kredītinformācijas birojiem.

2024.gada 1.novembrī notika Sabiedrības, AS “Crefo birojs” un PTAC pārstāvju tikšanās, kuras laikā Sabiedrība lūdza PTAC administratīvo lietu izbeigt, tā kā tiesiskais regulējums un prakse kreditēšanas tirgū nav viennozīmīga.

2024.gada 29.novembrī PTAC saņēma Sabiedrības vēstuli Nr. LET/2024/094 (turpmāk – Paskaidrojums4) kā papildinājumu Sabiedrības Paskaidrojumam3. Sabiedrība tajā norādīja, ka maksātspējas izvērtēšanā (..) % gadījumos pielieto “ienākumi mīnus izdevumi” metodi un pieprasa iesniegt konta pārskatu.

2025.gada 6.janvārī PTAC saņēma Sabiedrības vēstuli Nr. LET/2025/01 (turpmāk – Paskaidrojums5) kā papildinājumu Paskaidrojumam4, kurā norādīja uz datu no kredītinformācijas birojiem nekonsekvenci un grūtībām aprēķināt kredīta mēneša maksājumu.

2025.gada 7.februārī PTAC saņēma Sabiedrības vēstuli Nr. LET/2025/018 (turpmāk – Paskaidrojums6), kurā Sabiedrība apstiprināja, ka kopš 2025.gada 30.janvāra klientu spējas atmaksāt kredītu izvērtēšanas procesā iegūst datus par klientu saistībām abos kredītinformācijas birojos.

[4] PTAC atzīmē, ka pastāvīgi konsultē komersantus normatīvo aktu piemērošanā un jau vairākus gadus iepriekš, īstenojot “Konsultē vispirms” principu, PTAC citas administratīvās lietas ietvaros 2019.gada 28.novembra vēstulē Nr. 3.3.-7/12031/F-235 cita starpā aicināja Sabiedrību *“nodrošināt tādu kredītinformācijas biroja pieslēgumu, lai iegūtu konkrētus datus par patērētāja saistību apmēru un ikmēneša kredītmaksājumu lielumu”*, kā arī aicināja *“pārliecināties, ka Sabiedrība caur kredītinformācijas biroju iegūst arī ziņas par datiem no citiem kredītinformācijas birojiem”*.

Uz šo PTAC aicinājumu Sabiedrība 2020.gada 27.janvāra vēstulē Nr. LET/2020/003 sniedza šādu apliecinājumu: *“Informējam, ka pašlaik notiek tehniskie darbi pilnīgai datu apstrādes ieviešanai skoringa sistēmā. Paskaidrojam, ka Sabiedrībai jau ir pieejams kods, kas nodrošina visu nepieciešamo datu saņemšanu, savukārt koda tehniskā savienošana ar Sabiedrības iekšējo sistēmu tiks veikta 2020.gada pirmajā pusē, novirzot tam būtiskus izstrādātāju resursus. Sabiedrība apzinās, ka šim jautājumam ir prioritāra nozīme un veiks visas nepieciešamās darbības, lai ieviestu šo pēc iespējas ātrāk.”*

Savukārt attiecībā uz PTAC aicinājumu pārliecināties, ka Sabiedrība caur kredītinformācijas biroju iegūst ziņas par datiem no pārējiem kredītinformācijas birojiem, Sabiedrība rakstīja sekojošo: *“Informējam, ka informācijas apmaiņas kodā šāda funkcionalitāte ir paredzēta, līdz ar to informācijas iegūšana būs iespējama pēc visu izmaiņu veikšanas”*.

Tālāk minētās lietas F- 235 ietvaros PTAC 2020.gada 6.marta vēstulē Nr. 3.3.-7/2305 /F-235; F-18 rakstīja sekojošo: *“PTAC pieprasa līdz 2020.gada 1.jūnijam Sabiedrībai nodrošināt:*

- *informācijas par patērētāja esošajām saistībām iegūšanu no kredītinformācijas biroja un iekļaušanu patērētāja spējas atmaksāt kredītu izvērtēšanas procesā;*
- *iespēju no kredītinformācijas biroja pieslēguma gūt ziņas par datiem arī no citiem kredītinformācijas birojiem (..). “*

Uz šo Sabiedrība 2020.gada 13.maija vēstulē Nr. LET/2020/018 rakstīja: *“Pašlaik ir nodrošināts tāds kredītinformācijas biroja pieslēgums, lai iegūtu konkrētus datus par patērētāja saistību apmēru un ikmēneša kredītmaksājumu lielumu.”* No minētā PTAC tobrīd pamatoti pieņēma un secināja, ka Sabiedrība ir izpildījusi PTAC pieprasījumu un ieviesusi PTAL 8. panta (4⁸) daļā noteikto pienākumu.

Minētajās vēstulēs no Sabiedrības netika saņemti nekādi iebildumi vai argumenti par to, ka Sabiedrībai ir cits viedoklis par PTAL 8.panta (4⁸) daļā noteiktā pienākuma ievērošanu, kā arī, ka datus nevarētu iegūt.

Līdztekus atzīmējams, ka šīs administratīvās lietas ietvaros Paskaidrojumā4 Sabiedrība rakstīja, ka nekad nav sniegusi informāciju, ka katru reizi vērtējot spēju atmaksāt kredītu, tiks izmantoti dati no abiem kredītinformācijas birojiem. Vienlaikus šajā pašā vēstulē Sabiedrība rakstīja, ka “*Sabiedrība jau 13.05.2020. vēstulē PTAC puda apņemšanos ieviest tādu kredītinformācijas biroja pieslēgumu AS “CREFO Birojs”, kas ļautu saņemt datus arī no AS “Kredītinformācijas birojs”*”. Šāda informācija uzskatāma par nekonekventu un pēc būtības abi apgalvojumi ir pretrunā viens otram.

Tādējādi PTAC konstatēja, ka, kaut pagājuši vairāk kā 4 gadi kopš PTAC šim jautājumam pievērsa Sabiedrības uzmanību un pieprasīja nodrošināt atbilstošu kredītinformācijas biroja pieslēgumu, Sabiedrība joprojām nav ievērojusi PTAL 8. panta (4⁸) daļā noteikto pienākumu, jo ziņās, ko Sabiedrība ieguvusi no AS “Crefo birojs”, nebija iekļauta informācija par tām Iesniedzējas un citu patērētāju saistībām, kas redzamas AS “Kredītinformācijas birojs” datubāzē.

[5] Papildus PTAC norāda, ka 2024.gada 26.augustā PTAC saņēma (..) (turpmāk – Iesniedzējs2) iesniegumu par krāpnieku noslēgtajiem kredītiņšanos līgumiem uz Iesniedzēja2 vārda 2024.gada jūlijā pie vairākiem kredītu devējiem – t.sk., pie Sabiedrības.

PTAC pieprasījumus sniegt informāciju par veikto maksātspējas izvērtēšanu nosūtīja gan Sabiedrībai, gan arī pārējiem kredītu devējiem.

No kredītu devēju atbildēm PTAC secināja, ka AS “Kredītinformācijas birojs” datu bāzē 2024.gada 29.jūlijā bija redzams, ka Iesniedzējam2 ir divas aktīvas kredītsaistības - kredītlīnija 2000 EUR, kura nav izmantota, bet jebkurā brīdī pieejama un tādējādi izmantojama patērētāja spējas atmaksāt kredītu izvērtēšanā, un patēriņa kredīts ar atlikušo summu 3236.96 EUR, kopā ikmēneša maksājums 152 EUR:

Aktīvie līgumi - 2

Avots - Nozare / Loma / Līguma tips / Statuss	Sākuma dat. / Paredzamais beigu dat. / Atjaunots	Atlikusī summa / Sākotnējā summa / Mēneša maksājums	Kavējums (Dienas)
KIB - Pat.kred. (K) / Aizņēmējs / Patēriņa kred. / Aktīvs	2024-07-12 / 2028-07-10 / 2024-07-26	3236.96 € / 3638.00 € / 91.47 €	0 € (0)
KIB - Pat.kred. (K) / Aizņēmējs / Kredītlīnija / Pieslēgts	2021-11-12 / — / 2024-06-30	0.00 € / 2000.00 € / 59.72 €	0 € (0)
Kopā:		3236.96 € / 5638.00 € / 152 €	0 €

Turklāt AS “Kredītinformācijas birojs” izziņā bija minēts, ka no AS “Crefo birojs” nav ierakstu – proti, konkrētais kredītu devējs saņēma no AS “Kredītinformācijas birojs” datus no visiem kredītinformācijas birojiem, un šajā izziņā bija norādīts, ka no AS “Crefo birojs” nav iegūti dati par saistībām.

Savukārt Sabiedrība 2024.gada 16.septembra vēstulē Nr. LET/2024/068 sniedza atbildi par Iesniedzēja2 spējas atmaksāt kredītu izvērtēšanu, t.sk. minot, ka iegūta informācija no AS “Crefo birojs” datubāzes, ka Iesniedzējam2 nav esošu saistību un tādējādi 2024.gada 30.jūlijā tika izsniegts aizdevums (..) EUR. Konkrētajā gadījumā nav nozīmes, vai Sabiedrība drīkstēja izsniegt kredītu, arī zinot šīs esošās saistības. Būtiskais ir tas, ka arī šis gadījums ir vēl viens apstiprinājums tam, ka Sabiedrība neiegūst visaptverošu informāciju par patērētāju esošajām saistībām, cik tas būtu iespējams. Līdz ar to PTAC noraida Paskaidrojumā3 minēto, ka situācija, kas radusies Iesniedzējas kredīta izsniegšanas rezultātā ir izņēmums, nevis standarta gadījums. Jo arī par Iesniedzēju2 Sabiedrībai nebija informācijas par viņa esošajām saistībām, turklāt neņemot vērā kredītus, kas krāpniecības rezultātā tika izsniegti gandrīz vienlaicīgi ar Sabiedrības aizdevumu.

[6] Paskaidrojuma2 noslēgumā Sabiedrība rakstīja, ka **labprātīgi atsaucas** uz PTAC Vēstulē par lietas uzsākšanu izteikto aicinājumu izmantot tādu AS “Crefo birojs” pieslēgumu, kurā, saņemot datus, iekļauti arī dati no AS “Kredītinformācijas birojs”. Savukārt Paskaidrojumā3 minēts, ka līdz 2025.gada 31.janvārim Sabiedrība varēs pilnībā iekļaut AS “Kredītinformācijas birojs” datus Sabiedrības klientu spējas atmaksāt kredītu izvērtēšanā.

Arī Paskaidrojumā⁴ Sabiedrība vēlreiz apliecināja, ka *“intensīvi strādā pie tā, lai līdz 2025.gada janvāra beigām pilnvērtīgi klientu spējas atmaksāt kredītu izvērtēšanas procesā tiktu izmantoti dati no abiem kredītinformācijas birojiem”*.

Savukārt Paskaidrojumā⁶ Sabiedrība apliecināja, ka no 2025.gada 30.janvāra ir ieviesusi datu iegūšanu no abiem kredītinformācijas birojiem.

[7] Vienlaikus Sabiedrība lietas izskatīšanas gaitā pauda vairākus argumentus:

[7.1] Sabiedrība gan Paskaidrojumā², gan Paskaidrojumā³ apšaubīja PTAL 8.panta (4⁸) daļā noteikto pienākumu, norādot, ka likumdevēja mērķis nav bijis kredītu devējiem iegūt absolūta līmeņa pārliecību par patērētāja spēju atmaksāt kredītu un pienākumu katru reizi pieprasīt informāciju no visiem tirgū esošajiem kredītu devējiem. Sabiedrība norādīja, ka kredītu devējam patērētāju spēja atmaksāt kredītu jānovērtē, pamatojoties uz pietiekamu informāciju un tikai nepieciešamības gadījumā uz ziņām, kas iegūtas no attiecīgās datubāzes.

Turklāt Paskaidrojumā³ Sabiedrība atsaucās uz Ministru kabineta 2020.gada 26.maija noteikumu Nr.327 “Noteikumi par kredītinformācijas biroja datubāzē iekļaujamām ziņām par maksājuma saistībām” 4.punktu par to, ka kredītinformācijas biroja ziņas par līguma spēkā stāšanos vai tā izmaiņām iekļaujamās 10 darbdienu laikā.

PTAC ieskatā minētais arguments par 10 darbdienu pēc būtības neattiecas uz lietu, jo PTAL 8. panta (4⁸) daļā noteiktais uzliek pienākumu iegūt datus no visiem kredītinformācijas birojiem.

PTAC norāda, ka attiecībā uz patērētāja esošajām saistībām nevar uzskatīt par pietiekamu tādu informāciju, kurā kredītu devējs nenoskaidro vispār vai daļēji noskaidro datus par esošajām saistībām un to ikmēneša maksājumiem. PTAC piekrīt, ka apmaiņa ar datiem varētu būt ātrāka, tomēr jautājums ir par to, ka Sabiedrība, neiegūstot datus no visiem kredītinformācijas birojiem, neuzzin informāciju par visām patērētāja saistībām, kuras tas uzņēmis. Ir būtiska atšķirība, vai Sabiedrība neuzzin par patērētāja saistībām, kuras uzņemtas pāris dienas atpakaļ normatīvā regulējuma dēļ, kas paredz laikposmu datu nodošanai, vai neuzzin par tādām, kas uzņemtas vairākus mēnešus vai pat gadus atpakaļ – tikai tāpēc, ka par tām nav informācijas tajā kredītinformācijas birojā, kuru izmanto Sabiedrība.

Sabiedrība no patērētāja saņem kredīta pieteikumu, kurā tas pašrocīgi ieraksta datus par sevi, t.sk. par savām esošajām saistībām. Daudzus gadus darbojoties patērētāju kredīvēšanas tirgū, Sabiedrībai nav noslēpums, ka daļa potenciālo kredītņēmēju norāda patiesībai neatbilstošu informāciju par savām ikmēneša saistībām, proti, norāda, ka tādu nav vai arī norāda mazāku summu nekā patiesībā (kā to darīja arī Iesniedzēja).

PTAL 8.panta (4⁷) daļā kredītu devēju pienākums ar kredītinformācijas biroju starpniecību apmainīties datiem noteikts **tad**, ja patērētāja sniegtā informācija nav pietiekama un dokumentāri pamatota. Līdz ar to nevar piekrist Sabiedrības rakstītajam Paskaidrojumā², ka *“kredītu devējs izvēlas to informāciju, kas viņa ieskatā ir visvērtīgākā un ir pietiekama patērētāju spējas atmaksāt kredītu izvērtēšanai”*, ņemot vērā, ka Sabiedrība visticamāk nesaņem tādus kredīta pieteikumus, kuros būtu pilnīgi pietiekama un dokumentāri pamatota informācija par patērētāja saistībām.

Savukārt, ja, piemēram, patērētājs kopā ar kredīta pieteikumu iesniegtu visu kredītinformācijas biroju aktuālas izziņas par savām esošajām saistībām, turklāt, ja Sabiedrība gūtu pārliecību, ka tās ir patiesas un tajās atspoguļotie dati nav viltoti, tad Sabiedrība varētu ņemt vērā šos patērētāja sniegtos dokumentāros pierādījumus un atsevišķi nenoskaidrot informāciju no kredītinformācijas birojiem. Tādā gadījumā tas atbilstu Paskaidrojumā³ Sabiedrības minētajai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2008/48/EK (2008.gada 23.aprīlis) par patēriņa kredītlīgumiem un ar ko atceļ Direktīvu 87/102/EEK par pietiekamas informācijas iegūšanu no patērētāja (attiecībā uz esošajām kredītsaistībām).

Tā kā šobrīd Latvijā ir divi kredītinformācijas biroji un kredītu devējiem ir brīva izvēle, kuru no tiem vai abus divus izmantot, tad daļa kredītu devēju izmanto tikai AS “Kredītinformācijas birojs” un ziņas par patērētāju saistībām nodod tam. To PTAC konstatē gan no patērētāju sūdzību izskatīšanas, gan no maksāspējas izvērtēšanas pārbaudēm pie kredītu devējiem. PTAC norāda, ka PTAL 8. panta (4⁸) daļā noteiktais pienākums nav tikai formalitāte, bet atbilstošas patērētāja spējas atmaksāt kredītu izvērtēšanas pamats. Līdz ar to, ja Sabiedrība izmanto un datus par patērētāja saistībām saņem tikai un vienīgi no AS “Crefo birojs”, nenodrošinot un neprasot informāciju no otra kredītinformācijas biroja, tā neiegūst visaptverošu un pietiekamu informāciju par patērētāja saistībām, tādējādi Sabiedrība rupji pārkāpj PTAL noteiktās prasības par informācijas iegūšanu par visām patērētāja saistībām, līdz ar to nevar pilnvērtīgi izpildīt PTAL 8. panta (4¹) un (4⁴) daļā noteikto pienākumu par patērētāju spējas atmaksāt kredītu izvērtēšanu. Līdz ar to Sabiedrība daļai patērētāju pieļauj ievērojamu kredītsaistību slogu, kuru ikmēneša maksājumi var būt pat divas un vairāk reizes lielāki nekā konkrētam patērētājam ar viņa ienākumu apmēru būtu pieļaujams.

[7.2] Paskaidrojumā³ Sabiedrība norādīja, ka ne Eiropas Savienības, ne Latvijas normatīvajos aktos nav sniegts patērētāja kredīspējas izvērtēšanai nepieciešamās informācijas pietiekamības kritērijs, ne izsmelšošs iespējamo dokumentālo pamatojumu veidu uzskatījums un nav norādīti informācijas ieguves avoti.

PTAC norāda, ka PTAL 8.panta (4⁴) daļā noteikts: *“Izpildot šā panta 4.¹ un 4.² daļā noteikto pienākumu, kredīta devējam ir pienākums pieprasīt, iegūt un izvērtēt informāciju par patērētāja ienākumiem un izdevumiem pienākuma izpildei atbilstošā apjomā”*.

PTAC, pamatojoties uz PTAL 8.panta (4¹), (4²) un (4⁴) noteiktajām prasībām, ir izstrādājis Vadlīnijas patērētāju spējas atmaksāt kredītu novērtēšanai kredītu devējiem, kas sniedz kreditēšanas pakalpojumus patērētājiem¹ (turpmāk – Vadlīnijas). Vadlīnijās sniegts PTAC kā uzraudzības iestādes viedoklis par tiesību normu interpretāciju un sniegti ieteikumi labas prakses īstenošanai. Vadlīnijas izstrādātas, ņemto vērā aktuālo Eiropas Savienības tiesas judikatūru par Direktīvas 2008/48/EK interpretāciju un Eiropas Banku iestādes (EBI) pamatnostādnes² par aizdevumu iniciēšanu un uzraudzību, kas izdotas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1093/2010 (2010.gada 24.novembris), ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/78/EK 16. pantu.

Vadlīniju 9.punkts nosaka: *“Kredīta devējs veic pasākumus, lai iegūtu patiesu un pietiekamu informāciju par patērētāja ienākumiem, patērētāja ienākumu vēsturi, patērētāja izdevumiem, apstākļiem, kas var ietekmēt patērētāja ienākumu izmaiņas. Informāciju, kas nepieciešama patērētāja spējas atmaksāt kredītu izvērtēšanai, var iegūt no patērētāja (piemēram, bankas konta izraksts), kredītinformācijas birojiem, Kredītu reģistra vai citām saskaņā ar normatīviem aktiem izveidotām datubāzēm/ avotiem (Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras informācija par sociālās apdrošināšanas iemaksām un apdrošināšanas periodiem, Valsts ieņēmuma dienesta izziņa par kredīta ņēmēja ienākumiem).*

Līdz ar to kredītu devējiem ir norādīti avoti, no kuriem iegūt informāciju par patērētāja ienākumiem un esošajām saistībām. Turklāt kredītu devējs var lūgt pašu patērētāju iesniegt izziņas no visiem kredītinformācijas birojiem.

[7.3] Vienlaikus Paskaidrojumā³ Sabiedrība skaidroja, ka tikai kopš 2019.gada 1.novembra tika izveidots tiesiskais pamats kredītinformācijas lietotāju iespējai apmainīties ar datiem par klientu nekavētajām maksājumu saistībām, kurš stājās spēkā no 2020.gada 2.jūnija. Proti, tika pieņemti 2019.gada 3.oktobra grozījumi Kredītinformācijas biroju likumā, kas stājās spēkā 2019.gada 1.novembrī, un secīgi Ministru kabineta 2020.gada 26.maija noteikumi Nr.327

¹ Pieejamas: <https://www.ptac.gov.lv/lv/media/4140/download?attachment>

² [Final Report on GL on loan origination and monitoring_COR_LV.docx \(europa.eu\)](#)

“Noteikumi par kredītinformācijas biroja datubāzē iekļaujamām ziņām par maksājumu saistībām”. Turklāt minēto noteikumu 8.punktā teikts, ka kredītinformācijas lietotājs, kas ir kredīta devējs, līdz 2021. gada 1. janvārim nodrošina savas darbības atbilstību šo noteikumu prasībām. Paskaidrojumā4 minēts, ka *“līdz minēto noteikumu spēkā stāšanās brīdim 02.06.2020. PTAC nepamatoti aicināja Sabiedrību uzsākt informācijas par klienta saistībām iegūšanu no abiem kredītinformācijas birojiem, ņemot vērā, ka likumdevējs nebija nodrošinājis Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasībām atbilstošu regulējumu fizisko personu datu apstrādei. Līdz ar to PTAC aicinājuma izpilde minētajā periodā būtu izraisījusi plaša datu subjektu loka personas datu apstrādes pārkāpumu”*.

Līdz ar to atbilstoši Paskaidrojumā3 minētajam Sabiedrības ieskatā agrāk par 2021. gada 1. janvāri praktiski nebija iespējams īstenot apmaiņu par klientu nekavētajām saistībām – lai arī PTAL 8.panta (4⁸) daļā noteiktais pienākums stājās spēkā no 2019.gada 1.janvāra.

PTAC norāda, ka Sabiedrības minētie fakti pilnībā sasaucas ar lietas F- 235 gaitā PTAC izteiktiem aicinājumiem Sabiedrībai un pieprasījumu nodrošināt atbilstošu pieslēgumu no 2020.gada 1.jūnija. Proti, PTAC deva laiku Sabiedrībai izstrādāt atbilstošu IT risinājumu datu saņemšanai, tādējādi īstenojot labas pārvaldības principu. Jāatzīmē, ka arī vēlāk PTAC no Sabiedrības nebija saņēmis ne jautājumus, ne informāciju par sarežģījumiem, lai nodrošinātu datu saņemšanu no visiem kredītinformācijas birojiem, kuri varētu kavēt Sabiedrības pausto gatavību nodrošināt prasību izpildi.

[7.4] Paskaidrojumā4 Sabiedrība rakstīja: *“Sabiedrība klientu spējas atmaksāt kredītu izvērtēšanas procesā aptuveni (..) % gadījumos izmanto metodi “ienākumi mīnus izdevumi”, kā ietvaros pieprasa no klientiem bankas konta pārskatu. Tādējādi Sabiedrības rīcībā papildus ar kredītinformācijas biroja starpniecību iegūtajiem datiem ir arī informācija par visām klienta saistībām, kas ir atainotas bankas konta pārskatā”*. Līdz ar to Sabiedrības ieskatā tai ir pieejama detalizēta informācija par klienta ikmēneša saistību maksājuma apmēru – gan par tām, kas ir iekļautas AS “Kredītinformācijas birojs” datu bāzē, gan par tām, kas nav iekļautas. Sabiedrība uzskata, ka informācija klienta bankas konta pārskatā ir kvalitatīvāka salīdzinājumā ar abu kredītinformācijas biroju sniegtajiem datiem, ko atsevišķi kredītdevēji atjauno tikai reizi 10 dienās. Līdzīgu domu Sabiedrība pauž arī Paskaidrojumā5, norādot, ka tas vien, ka komersants izmanto abu kredītinformācijas biroju datus, neaplicina, ka patērētāja spējas atmaksāt kredītu izvērtēšanas rezultāts ir precīzs un pilnībā atspoguļo patērētāja maksātspēju.

PTAC vērš uzmanību, ka pēc Sabiedrības minētā vairumā gadījumu ((..)% tomēr tiek izmantota DSTI metode, kad maksātspējas izvērtēšanā aprēķina ikmēneša kredītmaksājumu kopējo pieļaujamo apmēru pret ienākumiem, un šajos gadījumos Sabiedrība nepieprasa un nevērtē patērētāja konta pārskatu.

Papildus PTAC norāda uz to, ka Sabiedrība PTAC iepriekš bija iesniegusi 2024.gada 12.janvārī apstiprinātās iekšējās procedūras – “AS “4finance” procedūra par SMScredit.lv kredīta piešķiršanu un uzraudzību”, (turpmāk – Procedūra) un līdzīga satura procedūras par Ondo.lv un Vivus.lv kredītiem. Procedūras 61.punkts nosaka: “(..)”. Savukārt Procedūras 62.punktā teikts: “(..)”. No minētā PTAC secina, ka gadījumos, kad patērētājs nesen ir atmaksājis iepriekšējo kredītu un nav kavējis maksājumus, tad Sabiedrība nepieprasa iesniegt jaunu konta pārskatu. Arī Iesniedzējas gadījumā Sabiedrība norādīja, ka konta pārskats bija iesniegts 2023.gada 13.novembrī (tātad apmēram divus mēnešus pirms jaunajiem kredītu pieteikumiem), tāpēc tajā vēl nebija redzami pēdējie saņemtie aizdevumi.

Līdz ar to līdzīgās situācijās kā Iesniedzējai, proti, ja konta pārskats nav aktuāls, tad Sabiedrība neiegūst aktuālu informāciju no konta pārskata par saistībām. Papildus jāņem vērā, ka pat tad, ja patērētājs iesniedz aktuālu konta pārskatu, kurā, piemēram, redzams, ka nepilna mēneša laikā ir saņēmis jaunus kredītus, Sabiedrība nezina, kāds būs mēneša maksājums un to

nenoskaidro no patērētāja. PTAC to secina no Sabiedrības pārstāvja paustā 2024.gada 1.novembra tikšanās laikā. Līdz ar to PTAC norāda, ka iesniegtais pārskats sniedz detalizētu informāciju par patērētāja naudas plūsmu, bet tikai tad, ja tas ir aktuāls un ja kredītu devējs ņem vērā arī nesen ieskaitītos aizdevumus patērētāja kontā un ja kredītu devējs apzinās, ka pastāv iespēja, ka patērētājs neveic maksājumus par kādiem kredītiem vispār vai veic tos no citiem tā rīcībā esošiem banku kontiem vai to veic skaidrā naudā, un konta pārskatā redzamo informāciju vērtē kopsakarā ar kredītinformācijas birojos redzamo.

Tādējādi PTAC apšaubā, ka (..) % gadījumu, kad Sabiedrība izvērtējumu veic pēc “ienākumi mīnus izdevumi” metodes, pilnīgi visos gadījumos tiek pieprasīts aktuāls konta pārskats un iegūta informācija par visiem patērētāja aizdevumiem un ikmēneša maksājumiem, tā kā Sabiedrība ir paudusi, ka būtisku daļu no kredītiem izsniedz esošajiem klientiem.

Paskaidrojumā4 Sabiedrība vērsa uzmanību uz saņemto PTAC vēstuli vairākus gadus atpakaļ, kurā bija minēts arī par konta pārskatiem: *“PTAC 06.03.2019. vēstulē Nr. 3.3.-3/2278 /F-18 norādīja, ka “PTAC atsevišķi norāda, iesniegto konta pārskatu Sabiedrība var arī izmantot, lai papildus gūtu pārliecību par patērētāja saistībām, proti, vai konta pārskatā nav redzami kādi regulāri kredīta maksājumi, kurus patērētājs nav norādījis kredīta pieteikumā un kuri nav redzami kredītinformācijas biroja datu bāzē (ņemot vērā, ka pagaidām informācija tajos nav pilnīga). Līdztekus konta pārskatā var redzēt arī citu informāciju, kas būtiska lēmuma pieņemšanai, piemēram, maksājumus par azartspēlēm.”*

PTAC paskaidro, ka minētā vēstule tika sūtīta dažus mēnešus pēc PTAL 2018.gada 4.oktobra grozījumiem, kuri stājās spēkā 2019.gada 1.janvārī. Tā kā PTAC bija informācija, ka tobrīd ne vienmēr kredītinformācijas biroju datubāzē bija visa informācija, tāpēc PTAC vēstulē ietvēra vārdu “pagaidām”. Līdz ar to PTAC aicināja kontu pārskatu vērtēt kopsakarā ar ziņām no kredītinformācijas birojiem. Arī šobrīd PTAC nenoliedz konta pārskatu kā vispusīgas informācijas iegūšanas avotu, bet tas atbilstoši normatīvajiem aktiem nedrīkst būt vienīgais avots - visprecīzāko informāciju par patērētāja finanšu stāvokli un paradumiem var iegūt, vērtējot aktuālu konta pārskatu kopsakarā ar datiem no kredītinformācijas birojiem.

[7.5] Paskaidrojumā5 Sabiedrība norādīja uz datu par patērētāja saistībām nekonsekvenci, tā kā Sabiedrības ieskatā kredītēšanas tirgū kopumā precīza datu apkopošana no abiem kredītinformācijas birojiem ir komplicēta.

Proti, Sabiedrība rakstīja, ka kredītinformācijas biroju dati nav pilnīgi un atšķiras abu kredītinformācijas biroju pieeja, kā interpretēt dažādu saistību veidus, līdz ar to kredītu devējam nākas veikt komplicētu IT izstrādi. Sabiedrība arī konstatējusi, ka kredītiestādes nesniedz kredītinformācijas birojiem detalizētu informāciju par to izsniegtajiem aizdevumiem, un to, ka no AS “Kredītinformācijas birojs” var saņemt tikai datus kopējo saistību atlikumiem un saistību beigu termiņu, līdz ar to Sabiedrībai jāveic aprēķini par patērētāju ikmēneša saistībām, turklāt ne vienmēr ir ziņas par aizdevumu beigu datumu. Vienlaikus Sabiedrība norādīja arī uz to, ka dati par patērētāju saistībām kredītinformācijas biroju datu bāzēs tiek iesniegti periodā līdz 10 dienām, līdz ar to kredītu devējiem nav iespējams pārliecināties par pēdējo dienu laikā saņemtajiem aizdevumiem. Līdztekus Sabiedrība vērsa uzmanību uz apstākli, ka kredītu devējiem nav pieejami dati par patērētāju izdevumiem par azartspēlēm un saistībām, kas izriet no preču nomaksas līgumiem, kas netiek nodoti kredītinformācijas birojiem.

Tādējādi, lai samērotu gan Sabiedrības, gan patērētāju intereses, Sabiedrība kredīta pieteikumu izvērtēšanas procesā izmanto uz risku balstītu pieeju, tostarp, (..) % gadījumos arī patērētāja konta pārskata datus.

PTAC vērš uzmanību uz 2020.gada 26.maija Ministru kabineta noteikumiem Nr.327 “Noteikumi par kredītinformācijas biroja datubāzē iekļaujamām ziņām par maksājumu saistībām”, kuru 2.punktā noteikts, kādu informāciju kredītinformācijas birojiem jāiekļauj savā datubāzē, līdz ar to kādas ziņas kredītu devējiem jādod par saviem izsniegtajiem aizdevumiem.

Šajā punktā nav noteikts, ka jābūt arī ikmēneša maksājumam. Līdz ar to pieļaujams, ka Sabiedrība, caur AS “Crefo birojs” saņemot datus no AS “Kredītinformācijas birojs”, saņem to informāciju, kuru kredītu devēji ir iesnieguši AS “Kredītinformācijas birojs” – tātad bez ikmēneša maksājuma apmēra. PTAC vērš uzmanību, ka minētais Sabiedrības arguments nepelna ievērību un, ievērojot kredītēšanas pakalpojumu dažādību, Sabiedrībai kā profesionālam pakalpojumu sniedzējam, dokumentāri pamatojot un nepieciešamības gadījumā izmantojot pamatotus pieņēmumus, ir pienākums aprēķināt ikmēneša maksājumu apmēru vai jāvienojas ar savu sadarbības partneri AS “Crefo birojs”, kurš aprēķinās ikmēneša maksājuma apmēru. Tomēr uzsverams, ka jebkurā gadījumā atbildība par kvalitatīvu spējas atmaksāt kredītu izvērtēšanu gulstas uz licencēto tirgus dalībnieku, proti, Sabiedrību.

Attiecībā uz Sabiedrības viedokli par kredītiestāžu sniegtajiem datiem, PTAC norāda, ka arī kredītiestādēm jāiesniedz tādi paši dati, kā noteikts normatīvajos aktos. Papildus vēršam uzmanību, ka kredītiestādes mēdz piedāvāt daudzveidīgākus kredītus patērētājiem, kas jāņem vērā. Savukārt par preču nomaksas līgumiem, par kuriem dati netiek nodoti kredītinformācijas birojiem, Sabiedrība, īstenojot uz risku balstītu pieeju, var samazināt pieļaujamās kredītizmaksu attiecības pret ienākumiem tiem patērētājiem, kuru riska līmenis ir augstāks.

Savukārt uz ziņu iesniegšanu 10 darbdienu laikā PTAC norāda, ka daļa kredītu devēju ziņas sniedz biežākā termiņā un Sabiedrība papildus var vērtēt arī kredītu devēju skatījumu biežumu pēdējā laikā.

Attiecībā uz azartspēļu maksājumiem Sabiedrība var apsvērt iespēju visos gadījumos pieprasīt iesniegt konta pārskatu patērētāja spējas atmaksāt kredītu izvērtēšanai.

Kopumā PTAC atzīmē, ka Sabiedrības minētajam pēc būtības nav saistības ar administratīvās lietas izskatīšanu, jo datu iegūšanas pienākums no visiem (abiem) kredītinformācijas birojiem ir skaidri noteikts PTAL 8.panta (4⁸) daļā.

[8] Sabiedrība lietas paskaidrojumos, kā arī 2024.gada 15.jūlija tikšanās laikā uzsvēra sava kredītportfeļa kvalitāti, norādot, ka Sabiedrības kredīti ir zemākas riska klases nekā tirgū kopumā, tā kā Sabiedrība vērtēšanā izmanto riskos balstītu pieeju un būtisku daļu kredītu izsniedz esošajiem klientiem. Sabiedrības ieskatā tikai faktiskie kredītu atmaksas rezultāti var sniegt objektīvus datus par to, vai konkrētā kredītu devēja vai industrijas kopumā izmantotās metodes un datu avoti patērētāja maksātspējas izvērtēšanai sasniedz kredīspējas vērtējuma galējo mērķi – pietiekami augstus kredīta saistību izpildes rādītājus.

[8.1] No Sabiedrības iesniegtajiem statistikas datiem par distancē izsniegtajiem aizdevumiem izriet sekojošais (par 2020. un 2021.gadu ir apvienoti dati par Sabiedrību, SIA “Ondo” un SIA “Vivus”, ņemot vērā, ka 2021.gada 30.jūlijā SIA “Ondo” un SIA “Vivus” reorganizācijas ceļā tika pievienotas Sabiedrībai):

- 2020.gada 2.pusgadā Sabiedrība kopā ar SIA “Ondo” un SIA “Vivus” izsniedza (..) kredītus par kopējo summu (..) EUR;
- 2021.gadā Sabiedrība kopā ar SIA “Ondo” un SIA “Vivus” izsniedza (..) kredītus par kopējo summu (..) EUR;
- 2022.gadā Sabiedrība izsniedza (..) kredītus par kopējo summu (..) EUR;
- 2023.gadā Sabiedrība izsniedza (..) kredītus par kopējo summu (..) EUR;
- 2024.gada 1.pusgadā Sabiedrība izsniedza (..) kredītus par kopējo summu (..) EUR.

Tātad kopumā periodā no 2020.gada 1.jūlija līdz 2024.gada 30.jūnijam Sabiedrība un tai reorganizācijas rezultātā pievienotie komersanti izsnieguši **(..) distances kredītu par kopējo summu (..) EUR**. Papildus vēršam uzmanību, ka šajās summās nav iekļauti dati par 2019.gadu un 2020.gada pirmo pusgadu, kad PTAL 8. panta (4⁷) un (4⁸) daļās noteiktais pienākums jau bija stājies spēkā, ņemot vērā, ka PTAC deva Sabiedrībai laiku ieviest atbilstošu risinājumu datu par patērētāja saistībām saņemšanai no visiem kredītinformācijas birojiem.

Paskaidrojumā2 Sabiedrība minēja, ka vairāk par 91 dienām kavē (..) % klientu. Ja pieņemam, ka šiem Sabiedrības klientiem jau pirms Sabiedrības izsniegtā aizdevuma bija maksimāli pieļaujamais ikmēneša saistību apmērs, vadoties no PTAC Vadlīniju DSTI tabulas, bet Sabiedrība šiem klientiem izsniedza vēl aizdevumu, tad šādu aizdevumu skaits periodā no 2020.gada 1.jūlija līdz 2024.gada 30.jūnijam varētu būt (..) aizdevumu. Vidējā aizdevuma summa minētajā periodā ir (..) EUR. Tātad var aprēķināt, ka Sabiedrība periodā no 2020.gada 1.jūlija līdz 2024.gada 30.jūnijam neatbilstoši ir izsniegusi aizdevumus par summu (..) EUR.

Savukārt, ja pieņem, ka no (..) % kavētāju ne visiem pirms Sabiedrības aizdevuma saņemšanas bija jau esošo saistību apmērs maksimāli pieļaujamā apjomā, bet tikai, piemēram, pusei no minētajiem ilgstošajiem kavētajiem, - tad tik un tā Sabiedrība būtu izsniegusi aizdevumus kopumā par vairāk kā (..) EUR vairāk kā (..) patērētājiem, kuriem būtu jāatsaka, ja vien Sabiedrība būtu ievērojusi PTAL 8. panta (4⁸) daļā noteikto pienākumu un atbilstoši būtu veikusi patērētāju maksāspējas izvērtēšanu.

PTAC vērš uzmanību, ka šie pieņēmumi ir balstīti tikai uz aprēķiniem par ilgstoši kavētajiem kredītiem (90+) dienas, taču līdztekus maksāspējas grūtības piedzīvoja visi patērētāji, tajā skaitā tie, kuri kavēja īsāku termiņu, kā arī tie, kuri statistikas datus neparādās, bet kuri pārsniegtā DSTI maksimālā apmēra dēļ bija spiesti novirzīt lielāku maksājumu daļu kredīta saistību segšanai, samazinot citus izdevumus, tajā skaitā pilnvērtīgai pārtikai, apģērbam, medicīnas pakalpojumiem un citiem izdevumiem.

[8.2] Papildus datiem par kavētajiem PTAC ieskatā jāņem vērā arī dati par Sabiedrības cedēto un zaudējumos norakstīto portfeli. Šos datus Sabiedrība sniedz PTAC divas reizes gadā. No minētajiem datiem izriet sekojošais:

- 2022.gada 1.pusgadā Sabiedrība cedējusi kredītus par summu (..) EUR un norakstījusi zaudējumos kredītus par summu (..) EUR, kopā (..) EUR. Tā kā 2021.gada 2.pusgadā Sabiedrība izsniedza kredītus par summu (..) EUR, tad var aprēķināt, ka Sabiedrība cedējusi un norakstījusi zaudējumos (..) % no iepriekšējā pusgadā izsniegtajiem kredītiem vai (..) % no 2022.gada 1.pusgada portfeļa vidējā atlikuma;

- 2022.gada 2.pusgadā Sabiedrība cedējusi kredītus par summu (..) EUR un norakstījusi zaudējumos kredītus par summu (..) EUR, kopā (..) EUR. Tā kā 2022.gada 1.pusgadā Sabiedrība izsniedza kredītus par summu (..) EUR, tad var aprēķināt, ka Sabiedrība cedējusi un norakstījusi zaudējumos (..) % no iepriekšējā pusgadā izsniegtajiem kredītiem vai (..) % no 2022.gada 2.pusgada portfeļa vidējā atlikuma;

- 2023.gada 1.pusgadā Sabiedrība cedējusi kredītus par summu (..) EUR un norakstījusi zaudējumos kredītus par summu (..) EUR, kopā (..) EUR. Tā kā 2022.gada 2.pusgadā Sabiedrība izsniedza kredītus par summu (..) EUR, tad var aprēķināt, ka Sabiedrība cedējusi un norakstījusi zaudējumos (..) % no iepriekšējā pusgadā izsniegtajiem kredītiem vai (..) % no 2023.gada 1.pusgada portfeļa vidējā atlikuma;

- 2023.gada 2.pusgadā Sabiedrība cedējusi kredītus par summu (..) EUR un norakstījusi zaudējumos kredītus par summu (..) EUR, kopā (..) EUR. Tā kā 2023.gada 1.pusgadā Sabiedrība izsniedza kredītus par summu (..) EUR, tad var aprēķināt, ka Sabiedrība cedējusi un norakstījusi zaudējumos (..) % no iepriekšējā pusgadā izsniegtajiem kredītiem vai (..) % no 2023.gada 2.pusgada portfeļa vidējā atlikuma;

- 2024.gada 1.pusgadā Sabiedrība cedējusi kredītus par summu (..) EUR un norakstījusi zaudējumos kredītus par summu (..) EUR, kopā (..) EUR. Tā kā 2023.gada 2.pusgadā Sabiedrība izsniedza kredītus par summu (..) EUR, tad var aprēķināt, ka Sabiedrība cedējusi un norakstījusi zaudējumos (..) % no iepriekšējā pusgadā izsniegtajiem kredītiem vai (..) % no 2024.gada 1.pusgada portfeļa vidējā atlikuma.

[8.3] Līdz ar to PTAC apšaubā Sabiedrības argumentus par kredītportfeļa kvalitāti un labajiem atmaksas rādītājiem, jo vērā ņemama daļa Sabiedrības izsniegto kredītu tiek cedēta vai norakstīta zaudējumos (atsevišķos pusgados pat (..) % un pat (..) % no iepriekšējā pusgadā izsniegtajiem kredītiem). PTAC ieskatā tam ir nepārprotama saistība arī ar Sabiedrības līdzšinējo praksi, kad netika noskaidrotas patērētāju esošās kredītsaistības no visiem kredītinformācijas birojiem un Sabiedrība izsniedza kredītus arī lielai daļai tādu patērētāju, kuriem jau bija maksimālais ikmēneša pieļaujamo kredītsaistību apmērs.

Izmantojot iepriekšējā punktā norādītos datus, neievērojot to, ka norma stājās spēkā 2019.gada 1.janvārī, izdarot vispārīgus aprēķinus, konstatējams, ka Sabiedrība laikposmā no 2021.gada 2.pusgada līdz 2023.gada 2.pusgam jeb 2,5 gadu laikā kopumā ir izsniegusi aizdevumus (..) EUR, vidēji pusgadā izsniedzot (..) EUR. Ievērojot datus par kredītu cedēšanu un norakstīšanu (no 2022.gada 1.janvāra līdz 2024.gada 30.jūnijam), secināms, ka Sabiedrība ir cedējusi (..) EUR un norakstījusi zaudējumos (..) EUR. Tādējādi vidēji aprēķināms, ka Sabiedrība vidēji pusgadā cedēja kredītus (..) EUR un vidēji norakstīja zaudējumos (..) EUR. No datiem arī izriet, ka Sabiedrība vidēji pusgadā cedēja (..) % un vidēji norakstīja zaudējumos (..) % no izsniegtajiem kredītiem iepriekšējā pusgadā. Kopā (..) % jeb (..) % līdz (..) % no katra tekošā pusgada portfeļa vidējā atlikuma.

No datiem izriet, ka 2,5 gadu laikā kopumā norakstīti un cedēti (..) EUR. Izdarot pieņēmumus, ka norakstīti zaudējumos un cedēti kredīti, kuros netika pienācīgi veikta spējas atmaksāt kredīta izvērtēšana, potenciālie zaudējumi patērētājiem tikai 2,5 gadu laikā aprēķināmi, izdarot pieņēmumus procentuāli:

(..)

No minētā izriet, ka pat ņemot vērā datus tikai par 2,5 gadiem un pieņemot, ka tikai (..) % no norakstītajiem un cedētajiem kredītiem tika veikta neatbilstoša patērētāja spējas izvērtēšana, neiegūstot datus no abiem (visiem) kredītinformācijas birojiem, zaudējumi patērētājiem sastāda vismaz 3`367`307,8 EUR. Savukārt visā periodā kopš normas spēkā stāšanās zaudējumi patērētājiem lēšami būtiski lielāki.

PTAC uzsver, ka no 2020.gada 1.jūlija līdz 2024.gada 30.jūnijam Sabiedrība un tai pievienotie komersanti izsnieguši (..) distances kredītus par kopējo summu (..) EUR. Izdarot līdzīgu pieņēmumu, ka tika cedēti vai norakstīti (..) % arī periodā no 2019.gada 1.janvāra izsniegtie kredīti, var aprēķināt, ka **kopējais zaudējumu apmērs patērētājiem ir aptuveni 51`123`433 EUR**. Līdztekus atzīmējams, ka ne visi kredīti, kas izsniegti neatbilstošas maksātspējas izvērtēšanas dēļ, netiek pildīti, proti, par spīti neatbilstošai spējai atmaksāt kredītu, daļa kredītu tiek pildīti, tiek pildīti ar kavēšanos un nenonāk līdz norakstīšanai vai cesijai.

PTAC norāda, ka, nosakot, vai kredītu devējs veic pietiekošu patērētāju spēju atmaksāt kredītu izvērtēšanu, nav nozīmes, vai Sabiedrībai ir labāki rādītāji pret tirgu attiecībā uz kavētāju īpatsvaru vai nav. Statistiku par kavējumiem ietekmē daudzi faktori – piemēram, gan tas, cik daudz un cik ātri kredītu devējs cedē un/vai pārdod izsniegtos kavētos kredītus, cik daudz noraksta zaudējumos, gan konkrētā kredītu devēja spēja veikt kredītu uzraudzību un darbu ar kavētājiem – tieši tā ir būtiska, patērētājam izvēloties, kuru no esošajām saistībām maksāt un kuru pagaidām atlikt, ja radušās finansiālas grūtības.

Papildus PTAC paskaidro, ka kopējo skarto patērētāju patieso skaitu un iespējamo zaudējumu apmēru nav iespējams precīzi noteikt, tā kā nav izslēgts, ka Sabiedrība piešķirusi kredītus, kurus nedrīkstēja piešķirt patērētāja lielo esošo saistību dēļ, arī daļai tādu patērētāju, kuri tomēr maksājumus par Sabiedrības izsniegto aizdevumu veic savlaicīgi vai ar nelieliem kavējumiem. Piemēram, ierobežojot citus savus izdevumus, vai kavējot citu saistību izpildi. Līdz ar to prezumējams, ka daļu no šo gadu laikā izsniegtajiem kredītiem Sabiedrība visticamāk

nedrīkstēja izsniegt, jo daļa patērētāju jau maksāja par saviem esošajiem kredītiem maksimāli pieļaujamo summu, ko tie no saviem ienākumiem drīkstēja novirzīt saistību atmaksai.

Izvērtējot lietā esošos materiālus, patērētāju iesniegumus un Sabiedrības paskaidrojumus, PTAC

secina:

[9] Sabiedrības rīcība, veicot patērētāju spēju atmaksāt kredītu izvērtēšanu, ir uzskatāma par komercpraksi NKAL 1.panta pirmās daļas 2.punkta izpratnē, bet Sabiedrība saskaņā ar NKAL 1.panta pirmās daļas 1.punktu ir atzīstama par minētās komercprakses īstenotāju.

NKAL 4.panta pirmajā daļā noteikts, ka negodīga komercprakse ir aizliegta, un NKAL 4.panta otrajā daļā ir nostiprinātas negodīgas komercprakses pazīmes. Savukārt minētā likuma 6. un 7.pants paredz regulējumu attiecībā uz profesionālajai rūpībai neatbilstošu un patērētāja ekonomiskās rīcības negatīvi ietekmējošu komercpraksi.

[10] PTAC uzsver, ka Sabiedrībai, īstenojot komercpraksi, ir jāņem vērā, ka par profesionālai rūpībai atbilstošu un par godīgu uzskatāma komercprakse, kas tiek veikta ar tāda līmeņa prasmi un rūpību, ko patērētājs var pamatoti sagaidīt un kas atbilst attiecīgajā saimnieciskās vai profesionālas darbības jomā vispāratzītai godīgai tirgus praksei un labas ticības principam. Viens no būtiskākajiem kritērijiem komercprakses vērtēšanai ir vispāratzīta godīga tirgus prakse noteiktā jomā, kas prasa uzņēmējiem veikt savas darbības profesionalitāti un godīgi no saprātīgas personas skatpunkta (sk. Vītoliņa B. Patērētāju tiesību aizsardzības pamati. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2015.gads, 211.lpp.). Viens no būtiskiem kritērijiem, lai praksi atzītu par profesionālajai rūpībai atbilstošu, ir tās atbilstība normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, tai skaitā attiecībā uz patērētāju spējas atmaksāt kredītu izvērtēšanu un pilnīgas informācijas iegūšanu par patērētāju esošajām kredītsaistībām.

PTAC paskaidro, ka Sabiedrības īstenoto komercpraksi PTAC vērtē no vidusmēra patērētāja uztveres viedokļa, ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2005/29/EK (2005.gada 11.maijs), kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr.2006/2004 („Negodīgas komercprakses direktīva”) (turpmāk – Direktīva), un Eiropas Kopienas tiesas (turpmāk – EKT, tagad Eiropas Savienības Tiesas) praksē norādītos vidusmēra patērētāja kritērijus – patērētājs, kurš ir pietiekoši zinošs un labi informēts, kā arī pietiekoši vērts un piesardzīgs (skat. Direktīvas preambulas 18.punkts; EKT C-112/99, 52.paragrāfs; C-44/01, 55.paragrāfs; C- 356/04, 78.paragrāfs; C-381/05, 23.paragrāfs). Minētais PTAC viedoklis izriet arī no Direktīvā noteiktā: saskaņā ar Direktīvas preambulas 11.punktu, ar šo direktīvu ir sasniedzama augsta līmeņa patērētāju tiesību aizsardzība, nosakot vienotu vispārēju aizliegumu tādai negodīgai komercpraksi, kas kropļo patērētāju saimniecisko rīcību. Direktīvas 2.panta e) punkts nosaka, ka, „*būtiski kropļot patērētāja saimniecisko rīcību*” nozīmē izmantot komercpraksi, lai būtiski mazinātu patērētāja spējas pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu, tādējādi liekot patērētājam pieņemt tādus lēmumus par darbījuma veikšanu, kādus viņš citādi nebūtu pieņēmis.

Savukārt saskaņā ar Direktīvas 2.panta k) punktu „*lēmums veikt darbījumu*” ir jebkurš patērētāja pieņemts lēmums par to, vai, kā un pēc kādiem noteikumiem veikt pirkumu, vai veikt pilnus vai daļējus maksājumus, paturēt produktu vai no tā atbrīvoties, vai attiecībā uz to izmantot līgumtiesības, neatkarīgi no tā, vai patērētājs nolemj rīkoties vai no rīcības atturēties. Iepriekš minētā Direktīvas interpretācija izriet arī no Eiropas Komisijas publicētajām Negodīgas komercprakses direktīvas vadlīnijām (skatīt, http://ec.europa.eu/consumers/rights/docs/Guidance_UCP_Directive_en.pdf).

[11] PTAC vērš uzmanību uz 2018.gada 4.oktobra PTAL grozījumu anotācijas pirmajiem teikumiem, kuros norādīts grozījumu pieņemšanas mērķis: “*Likumprojekts*

izstrādāts, lai nodrošinātu kredībspējas vērtēšanai nepieciešamās informācijas pieejamību patērētāju kredīta devēju starpā un uzlabotu kredībspējas vērtēšanai nepieciešamās informācijas kvalitāti. Ierobežotas iespējas apmainīties ar ziņām par parādniekiem un viņu saistību izpildes gaitu apgrūtina vai liedz iespēju kvalitatīvi izvērtēt patērētāja spēju atmaksāt kredītu, kā rezultātā kredīts var tikt izsniegts patērētājiem, kas to nevar atļauties". Tātad viens no mērķiem bija nodrošināt informācijas pieejamību kredīta devēju starpā un lai netiktu izsniegti tādi kredīti, kurus patērētājs nevar atļauties.

PTAC norāda, ka PTAL 8.panta piecpadsmitā daļa paredz, ka: *"Izstrādājot patērētāju kredīšanas pakalpojumus, piešķirot kredītus, sniedzot kredīta starpniecības pakalpojumus, dodot padomu, sniedzot papildu pakalpojumus saistībā ar kredīšanas pakalpojumu patērētājiem vai izpildot kredīšanas līgumā minētās saistības, kredīta devējs, kredīta starpnieks vai kredīta starpnieka pārstāvis rīkojas godīgi, taisnīgi, pārredzami un profesionāli, ņemot vērā patērētāja tiesības un intereses."*

PTAC uzskata, ka patērētājs varēja tiesiski paļauties uz Sabiedrību, kā uz profesionālu un licencētu patērētāju kredīšanas pakalpojumu sniedzēju, ka tā atbilstoši normatīvo aktu prasībām izvērtēs ikkatra patērētāja spēju atmaksāt kredītu, nodrošinot, ka kredīti netiek izsniegti personām, kas tos, visticamāk, nespēs pienācīgi atmaksāt, vienlaikus nenovedot patērētājus pārmērīgās parādu saistībās. Līdz ar to patērētājs pēc būtības, iesniedzot pieteikumu kredīta saņemšanai, paļāvās un varēja paļauties, proti, pieņēma lēmumu par pieteikuma iesniegšanu un pēc tam līguma slēgšanu, ka Sabiedrība izpildīs tai ar likumu uzlikto tiesisko pienākumu un izvērtēs patērētāja spēju atmaksāt kredītu atbilstoši normatīvo aktu prasībām, nepieļaujot patērētāja nonākšanu pārmērīgās parādsaistībās.

PTAC paskaidro, ka patērētājs ir mazāk aizsargātā līgumslēdzēja puse un nav profesionālis kredīšanas jomā, līdz ar to ne vienmēr izprot savas saistības un iespējamās sekas. Daļa patērētāju, piesakoties aizdevumam, ir pārlietu optimistiski par savām iespējām kredītu atmaksāt. Kā norādīts Administratīvās apgabaltiesas 2017.gada 1.jūnija spriedumā lietā Nr.A420163016 AA43-0642-17/5, *"Pietiekami daudzas personas iepirkumus veic impulsīvi, proti, lēmumus var ietekmēt, lai arī personas ir spējīgas pieņemt ekonomiski pamatotus lēmumus. Nereti personas neapzinās reklāmas faktisko ietekmi vai arī apzinās to nepilnīgi"*. PTAC norāda, ka nodoms aizņemties un iegūt līdzekļus kādai vēlmei vai nepieciešamībai rada atkarību aizņemties atkārtoti, tādēļ patērētājs var nepietiekoši izvērtēt vai pārvērtēt savas iespējas kredītu atmaksāt. Arī Sabiedrība dažādos paskaidrojumos norāda, ka daudzi patērētāji aizņemas pie Sabiedrības atkārtoti. Vienalga, vai patērētājs aizņemas pirmo reizi vai atkārtoti, kredīta devējam jāizrāda profesionālā rūpība, atbilstoši izvērtējot patērētāja iespējas atdot aizdevumu un izsniedzot tikai tādu, ko patērētājs visticamāk spētu atmaksāt. Sabiedrībai kā profesionālei patērētāju kredīšanas nozarē, īstenojot komercpraksi, ir pienākums rīkoties labā ticībā un ievērot visu tai saistošo normatīvo aktu prasības.

Patērētāja spējas atmaksāt kredītu izvērtēšanā ir būtiski, lai par pamatu tiek ņemtas patērētāja visas esošās kredītsaistības un to ikmēneša maksājumi (cik vien tas iespējams noskaidrot), tādējādi neradot pārmērīgu risku, ka patērētājam situācija pēc kredīta saņemšanas visticamāk pasliktinātos, piemēram, nāktos būtiski ierobežot savus ikdienas tēriņus pamatvajadzībām. Profesionālā rūpība prasa komersantiem tāda līmeņa rūpību, lai atturētu patērētājus paņemt kredītus, ko tie nevar atmaksāt un kuri tos var novest pārmērīgās parādsaistībās.

Ja Sabiedrība neievēro PTAL 8.panta (4°) daļā noteikto pienākumu, tad vienlaikus arī pārkāpj godīgu konkurenci ar tiem kredīta devējiem, kuri godprātīgi ievēro šajā daļā noteikto pienākumu. Proti, tādā gadījumā, nenoskaidrojot pieejamo informāciju par patērētāja saistībām, Sabiedrība daļai patērētāju izsniedz kredītu, kuru citi kredīta devēji, iegūstot informāciju par visām patērētāja saistībām, būtu atteikuši.

PTAC secina, ka Sabiedrības rīcība, neievērojot pienākumu noskaidrot visas patērētāju kredītsaistības, noveda daļu patērētāju un arī Iesniedzēju pārmērīgās parādsaistībās.

[12] Likumdevējs veica grozījumus PTAL 2018.gada 4.oktobrī, tostarp papildinot PTAL 8. pantu ar (4⁷) un (4⁸) daļām, un grozījumi stājās spēkā no 2019.gada 1.janvāra. Tātad minētās normas ir spēkā jau vairāk kā 5 gadus. Lai arī PTAC pirms vairāk kā 4 gadiem deva laiku Sabiedrībai nodrošināt un ieviest tādu pieslēgumu, lai iegūtu datus no abiem kredītinformācijas birojiem, Sabiedrība to nebija izdarījusi.

Izvērtējot lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, PTAC secina, ka ilgstošā laika periodā Sabiedrība atbilstoši NKAL 6. un 7.pantā noteiktajam ir **īstenojusi profesionālai rūpībai neatbilstošu komercpraksi, būtiski negatīvi ietekmējot patērētāja ekonomisko rīcību** - Sabiedrība pieļāvusi **būtisku pārkāpumu, neievērojot PTAL 8. panta (4⁸) daļā noteikto pienākumu**, proti - veicot patērētāja spējas atmaksāt kredītu izvērtēšanu, Sabiedrība neieguva informāciju par patērētāja esošajām saistībām un ikmēneša maksājumiem no visiem kredītinformācijas birojiem, tādējādi nesaņemot pilnu informāciju un nepienācīgi izvērtējot patērētāju spēju atmaksāt kredītu, radot stāvokli, ka kredīti tika izsniegti daļai tādu patērētāju, kuriem tos nedrīkstēja izsniegt, un ļaujot daļai no patērētāju uzņemties pārmērīgas kredītsaistības.

[13] NKAL 15.panta astotā daļa nosaka: *„ja Uzraudzības iestāde atzīst komercpraksi par negodīgu, tā ir tiesīga pieņemt vienu vai vairākus lēmumus, ar kuriem: 1) nosaka komercprakses īstenotājam pienākumu atbilstošā veidā sniegt papildu informāciju, kas nepieciešama, lai nodrošinātu komercprakses atbilstību šā likuma prasībām; 2) nosaka komercprakses īstenotājam pienākumu nekavējoties izbeigt negodīgu komercpraksi; 3) aizliedz negodīgu komercpraksi, ja tā vēl nav uzsākta, bet ir paredzama; 4) nosaka komercprakses īstenotājam pienākumu publicēt attiecīgajai komercpraktei atbilstošā saziņas līdzeklī paziņojumu, kurā norādīta labotā informācija, atsaucot negodīgo komercpraksi; 5) uzliek naudas sodu šā likuma 15.2 pantā noteiktajā kārtībā; 6) nosaka par labas prakses kodeksu atbildīgajai personai pienākumu izdarīt labojumus kodeksā, lai novērstu negodīgu komercpraksi”.*

NKAL 15.² panta pirmā prim daļa paredz, ka *„Uzraudzības iestāde ir tiesīga par negodīgu komercpraksi, kas īstenota tikai Latvijas Republikas teritorijā, uzlikt soda naudu līdz četriem procentiem no komercprakses īstenotāja gada apgrozījuma (ieņēmumiem) no saimnieciskajiem darījumiem (atbilstoši šā panta pirmajai daļai), bet ne vairāk kā 300 000 euro”.*

[14] Sabiedrības rīcība ir klasificējama kā *“smags pārkāpums”*, kura būtību raksturo:

- **būtiska ietekme uz patērētāju kolektīvajām interesēm** - Sabiedrība ir viens no tirgus līderiem patērētāju kredītešanas pakalpojumu sniedzēju tirgū, turklāt kredītešanas pakalpojumus piedāvā caur trim zīmoliem – SMScredit.lv, Ondo.lv un Vivus.lv;
- īstenota negodīga komercprakse, **kas skar/var skart plašu patērētāju loku** - periodā no 2020.gada 1.jūlija līdz 2024.gada 30.jūnijam Sabiedrība un tai pievienotie komersanti izsnieguši **(..) distances kredītu par kopējo summu (..) EUR**;
- **minimālais zaudējumu apmērs aprēķināts 3`367`307,8 EUR**, bet maksimālais 51`123`433 EUR.
- **pārkāpumi īstenoti vairāk kā piecu gadu garumā** pēc normas spēkā stāšanās 2019.gada 1.janvārī un vairāk kā četrus gadus kopš PTAC deva laiku nodrošināt atbilstošu kredītinformācijas biroja pieslēgumu.

[15] PTAC norāda, ka, ievērojot labas pārvaldības principu un samērīguma principu, apstāklis, ka Sabiedrība bija labprātīgi atsaukusies uz PTAC aicinājumu un no 2025.gada 30.janvāra

ir uzsākusi PTAL 8. panta (4⁸) daļā noteiktā pienākuma ievērošanu, ir ņemams vērā, nosakot soda naudas apmēru.

Ņemot vērā Sabiedrības pieļautā pārkāpuma būtību, raksturu, radīto kaitējumu patērētāju kolektīvajām interesēm, nebūtu lietderīgi pieņemt NKAL 15.panta astotās daļas 1., 3., 4. un 6.punktā noteiktos lēmumus, bet gan PTAC ieskatā konkrētajā gadījumā Sabiedrībai par izdarīto pārkāpumu saskaņā ar NKAL 15.panta astotās daļas 5.punktu ir piemērojama soda nauda šā likuma 15.² pantā noteiktajā kārtībā. PTAC ieskatā ar soda naudas palīdzību Sabiedrība tiks motivēta savā turpmākajā komercpraksē nepieļaut līdzīga rakstura pārkāpuma izdarīšanu.

Saskaņā ar Sabiedrības publiski pieejamo gada pārskatu par 2023.gadu tās neto apgrozījums bija 35'437'851 EUR, peļņa 15'432'793 EUR. Ievērojot pārkāpuma būtiskumu, apjomu, ilgumu, tostarp šajā lēmumā analizētos pārkāpuma izdarīšanas apstākļus, raksturu un radīto ietekmi, PTAC secina, ka Sabiedrības nodarītais pārkāpums, īstenojot negodīgu komercpraksi, attiecībā uz PTAL 8.panta (4⁸) daļā noteiktā pienākuma neievērošanu ir vērtējams kā būtisks pārkāpums. Īpaši ievērojot provizoriski aprēķinātos minimālos zaudējumus patērētājiem, Sabiedrībai būtu piemērojama maksimālā soda nauda. Tomēr, ņemot vērā apstākli, ka Sabiedrība labprātīgi piekrita ieviest atbilstošu kredītinformācijas biroja pieslēgumu un uzsāka iegūt datus no abiem kredītinformācijas birojiem no 2025.gada 30.janvāra, līdztekus ņemot vērā, ka Sabiedrība šādu apņemšanos jau bija izteikusi, bet neieviesusi, PTAC samazina NKAL 15.² panta (1³) daļā noteikto piemērojamo soda naudas apmēru par 5% un kopējais soda naudas apmērs Sabiedrībai nosakāms **285'000.00 EUR apmērā**. Procentos soda naudas apmērs sastāda 0.80% no Sabiedrības 2023.gada neto apgrozījuma vai 1.85% no 2023.gada peļņas pēc nodokļiem, kas uzskatāms par samērīgu soda naudas apmēru, ņemot vērā izdarīto pārkāpumu un tā ietekmi.

Ņemot vērā minēto, PTAC nolemj:

Pamatojoties un ievērojot NKAL 1.panta pirmo daļu, 2.pantu, 4.panta pirmo daļu, otrās daļas 1.punktu, 6.pantu, 7.panta pirmo daļu, otrās daļas 1.punktu, 14.panta pirmo daļu, 15.panta pirmās daļas 1. punktu, 15.panta astotās daļas 5.punktu, 15.² panta (1¹) daļu un otrās daļas 1.punktu, PTAL 8.panta (4¹), (4²), (4⁴), (4⁵), (4⁷), (4⁸), (5) un (15) daļu, Administratīvā procesa likuma 4.pantu, 51.pantu, 55.panta 2.punktu, 65.panta ceturto daļu, 66.pantu un 67.pantu:

AS "4finance"

juridiskā adrese: Brīvības iela 155A, Rīga, LV-1012

reģistrācijas numurs: 40003991692

- uzlikt soda naudu 285'000.00 EUR (divi simti astoņdesmit pieci tūkstoši eiro, 00 centi) apmērā.

Saskaņā ar NKAL 19.panta pirmo daļu, Administratīvā procesa likuma 70.panta pirmo un otro daļu, 79.panta pirmo daļu šis lēmums ir spēkā ar dienu, kad tas kļūst zināms Sabiedrībai, un Sabiedrība to var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no dienas, kad lēmums stāties spēkā Administratīvā procesa likuma noteiktajā kārtībā.

Soda nauda jāsamaksā ar pārskaitījumu, maksājuma uzdevumā norādot:

Saņēmējs: Valsts kase, Reģistrācijas numurs 90000050138

Saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22

Konts (IBAN): LV12TREL1060121019400

Maksājuma mērķis: Lēmums Nr. 2-pk

Pieņemšanas datums: 10.02.2025.

Soda nauda jāsamaksā ne vēlāk kā 30 dienu laikā pēc dienas, kad saņemts lēmums.

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.

Direktore

Zaiga Liepiņa

(..)

IZRAKSTS PAREIZS